

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Katedra biologie

Bi2MP_KZCT Komplexní zahraniční cvičení v terénu

Crna Mlaka

Zadal: Mgr. Robert Vlk, Ph.D.

Vypracovaly: Petra Čekalová, Martina Zedníková

V Brně 22.06. 2012

Úvod

Speciální ornitologická přírodní rezervace Crna Mlaka se nachází jihovýchodně od městečka Jastrebarsko mezi Záhřebem a Karlovcem. Vzhledem ke své výhodné poloze je snadno dosažitelné po silnici i železnici (Záhřeb-Rijeka). V oblasti trvale zatopené země (mokřadů), které zahrnují 625 hektarů na území řek Okicnica, Brebernica a Volavcica, byly postaveny rybníky. Po této výstavbě ve střední části Černých Mlak, na pozemku, který má rozlohu přibližně 15 hektarů, byl vybudován rozlehlý park plný okrasných keřů a stromů. První majitel parku vybuřoval v jeho středu krásný a prostorný zámek s názvem Ribograd ("Fishtown") na způsob vídeňské secese. Zámek je dílem architektů a stavitelů Honisberga Deutsche.

I. Reliéf a voda

Oblast Crna Mlaka řadíme do akumulacně-tektonické kategorie země. Oblast byla vytvořena tektonickými pohyby a proudy posouvaných nánosů, které dosahovaly až do výše 10 metrů. Spodní vrstva je většinou bažinatá, pokrytá lesy. Téměř všechny řeky z okolních kopců občas zaplavují centrální částí pánve.

II. Podnebí

Oblast Crna Mlaka se nachází v mírném podnebí. Zimy jsou v této oblasti mírné (minimální teplota v lednu je 1°C), léta jsou teplá (v červenci je průměrná teplota 19,5 ° C). Celkové množství srážek za rok je 996,8 mm. Nejhojnější srážky jsou v listopadu a poté na začátku léta. Nejvyšší úroveň vlhkosti je v zimě (průměr je 87 %), nejnižší je v létě (74 %). Vysoká úroveň vlhkosti v zimě často způsobuje mlhy.

III. Vegetace

Pokupská kotlina a Crna Mlaka patří do vegetativní a klimatické zóny dubu a habru. Díky bohatosti srážek se vytvořila půda s velkým množstvím půdní vody, půda s nízkou propustností, s velkou vodní a nízkou vzduchovou kapacitou. Výše zmíněné geologické, hydrologické a klimatické charakteristiky území předurčily vývoj vegetace, která se přizpůsobila výše zmíněným podmínkám. Následující druhy vegetace tvoří flóru pánve Crna Mlaka.

a) Biotop voda

leknín (*Myriophyllo-Nupharetum* W.Koch26), rákos (*Scirpo-Phragmitetum* W.Koch26), jezinac (*Glycerio-sparganietum* W.Koch26)

b) Biotop les

dub, janovec metlatý (*Cytisus scoparius*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), habr obecný (*Carpinus betulus*) Nachází se zde také velké množství květin rostoucích v kopcovitých oblastech, jako jsou: čemeřice (*Veratrum album*), oměj šalamounek (*Aconitum vulparia*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), petrklič (*Primula vulgaris*), atd.

c) Biotop louka

V lužních oblastech se vyskytuje brusnice brusinka (*Vaccinium vitis*).

IV. Fauna

Obratlovci

a) ryby

Chov ryb v rybnících v Crna Mlaka obsahuje tyto druhy ryb: kapr obecný (*Cyprinus Caprio*), lín obecný (*Tinea tinea*), amur bílý (*Ctenopharingodon idella*), tolstolobik bílý (*Hypophthalmichthys molitrix*), candát obecný (*Schisostezon lucioperca*) a sumec velký (*Silulus glanis*). Ryby se chovají v 15 rybnících o celkové rozloze 700 ha. Od roku 1980, kdy se oblast Crna Mlaka stala chráněným územím, byl lov zakázán. Díky tomu zde došlo k podstatnému zvýšení počtu ptáků. Mnozí z těchto ptáků: volavky, kormoráni, potápky, racci, rybáci, kachny a další se totiž živí rybami a plůdky.

b) obojživelníci

Přírodní rezervace Crna Mlaka je bohatá na výskyt obojživelníků, zejména žab různých druhů, které jsou důležitou součástí potravního řetězce v rezervaci.

c) plazi

Z velké části jsou plazi zastoupeni těmito zástupci: užovka obojková (*Natrix natrix*), želva bahenní (*Emys orbicularis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*).

d) ptáci

V oblasti Crna Mlaka žije velké množství druhů ptáků. Zatím bylo zaregistrováno 235 druhů. Ti, kteří hnízdí v okolí rybníků, jsou: potápka roháč (*Podiceps cristatus*), potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), polák malý (*Aythya nyorca*), lyska černá (*Fulica atra*), slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*), různí rákosníci (*Acrocephalus* spp.), atd. Během léta se slétávají ptáci z přilehlého okolí a živí se potravou z rybníků. Jsou to např.: volavka popelavá (*Ardea cinerea*), kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*), orel mořský (*Haliaeetus albicilia*), racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*), atd.

Dalším důležitým hnízdiště jsou lesy, převažují zde duby a olše. Hnízdí zde mnoho druhů ptáků, např. různí datlové. Datel černý (*Dryocopus martius*), holubi, sovy, dravci, mnoho zpěvných ptáků: sýkory (*Parus* spp.) pěnkavy, pěnice (*Sylvia* spp.), kosi (*Turdus* spp.), žluva hajní (*Oriolus oriolus*), atd. Dále se zde vyskytuje volavka popelavá. Přesto, nejdůležitější z hnízdicích ptáků jsou: čáp černý (*Ciconia nigra*), orel mořský (*Haliaeetus albicila*) a orel křiklavý (*Aquila pomarina*). Existují i další draví ptáci hnízdící v této oblasti. Např.: káně lesní (*Buteo buteo*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*) nebo moták pochop (*Circus aeruginosus*).

c) savci

Rybníky Crna Mlaka jsou jedním z nejbohatších regionů (co se týče výskytu savců) v Evropě.

Bezobratlí

Bezobratlí živočichové nebyli prozkoumáni a neexistují žádné písemné údaje o nich.

Použité zdroje

1. www.crna-mlaka.com.hr (on-line). (cit. 20.6.2012). Dostupný z WWW:
<http://www.crna-mlaka.t-com.hr/index_eng.html>